

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIII. (8)
No. (Štev.) 8

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
24. FEBRUARJA (FEBRERO) 1955

Naša družina se veča

Res je, da smrt le prepogosto seže s svojo koso med nas, vendar nas je vsak dan več. Časopisi nam naznanjajo vedno nove člane naših mladih družin. Kmalu bo teh, ki so se rodili izven domovine, več, kakor pa nas, ki smo iz nje odšli. Poleg tega naravnega prirastka pa se naša narodna družina množi tudi s prihodom novih naših rojakov, ki se jim po dolgih letih hrepenenja, izpolnjuje želja, da se razbite družine zopet združujejo v naravno enoto. Dokaj naših družin je doslej na novo oživelo; tu je prišla mati k možu in otrokom, tam sinovi k staršem in z njimi novo življenje v sveti družinski krog.

Društvo Slovencev je povabilo na prištavo v Moronu vse naše novodošle brate in sestre, da jim kot naša najvidnejša ustanova izreče pristrčno dobrodoščilo, da jih nekako uradno predstavi rojakom ter jih vpelje v naše javno življenje. Vse pohvale vredno dejanje! Naše ustanove in mi posamezniki moramo vse storiti, da novim rojakom olajšamo ta korak v njihovem življenju. Poleg veselja zaradi snidenja s svojimi najdražjimi so namreč prinesli s seboj pekočo rano, ki se ji pravi: ločitev od domovine.

Mi smo se od domovine ločili sunkoma, tako, da ni bilo niti časa dosti misliti na to boleče dejstvo. Naši novi priseljenci pa so morali preiti vse odtence počasne ločitve od doma in domovine. Saj jim tam ni bilo lepo. Koliko ponižanj in krivice so morali prestati. Kako grenko je bilo biti na lastnem domu berač in med lastnimi sorojaki brezpraven! Pa vseeno: domovina je le ena in najlepši in najbogatejši del sveta je ne more nadomestiti. Ne samo naše vasi, polja in gore, ampak še marsikaj drugega spada pod pojem domovina: to je naš narod, njegovo življenje in lastnosti, ki so mu svojiske, njegov značaj, njegove navade, jezik, zgodovina, preiskuje in naše, ki dajejo narodnemu življenju vsebino. Vsemu je bilo treba dati slovo in oditi v veliki svet.

Ta veliki svet zna biti tako brezbržen in brezsrčen. Saj nas ne zaničuje, saj nam da dela in kruha, malo, ali nič pa mu ni mar, kdo smo, od kod smo in kakšni so naši problemi in naše bolečine.

Rajni ravnatelj Remec mi je pripovedoval, da se ni nikdar čutil tako bednega in samega, kakor neke deževne noči, ko se je izkrcal v buenosaireskem pristanišču, edini Slovenec med potniki, ki ni bilo v pristanišču zaradi predčasnega prihoda ladje prav nikogar, ki bi mu bil privoščil dobro besedo. "Takrat sem živo začutil, da sem izgubil domovino." Na novo dohajajoči rojaki tega presenečenja sicer ne doživijo, saj se ob sindenjih odigravajo ganljivi prizori, vendar smo mi vsi poklicani, da na novo prihajajočim rojakom damo nekaj tistega, kar oni poleg družinske sreče še potrebujejo: domačega okolja, domače besede, iskrenosti in bodrilne besede. Če bodo naši novi tovariši videli to našo dobro voljo, jim bo lažje pri sru in če bodo med množico ljudi tujih ras in navad zagledali prijazni slovenski obraz in nasmeji in slišali domač pozdrav, se jim bo zdelo, da je drobci domovine prišel z njimi preko morja. Nobena stvar pa bi jih ne bolela bolj, kakor če bi čutili, da nam niso dobrodošli in da so nam le predmet kritike in krivičnih sodb.

Želimo, da bi se sleherni naš novi naseljenec z vso naravnostjo vključil v našo skupnost in v naše javno življenje. Pričakujejo jih z odprtimi rokami Društvo Slovencev, pevski zbori, igralske družine, kulturne, socialne in gospodarske ustanove, zlasti verske organizacije in mladinska društva; želimo, da bi pomnožili število bralcev in naročnikov naše svobodne tiskane besede in da bi bili element, ki bi prinesel novega zagona v naše že nekoliko utrjeno življenje. Z nami, ki smo pred njimi prišli, naj pa potpre. Kot oni doma, smo tudi mi v tujini in begunstvu prestali huda leta. Postarali smo se bolj, kakor pokaže kole-dar, nekateri smo postali nervozni in nepotrepežljivi, nekdanji optimisti in veseljaki so se spremenili v zverčave godrnjače, skrbni in delo nas je zmaterijaliziralo, borba za življenje nas je otrdila, poleg tega pa še hranimo naše stare slabosti; klepetavost, fofšijo, bahavost in podobno šaro, tako da je vsakomur lah-

KONFERENCA V BANGKOKU

Nacionalisti so v redu in miru izpraznili otočje Tachen. Komunisti pri tem niso povzročali prevelikih težav — do spopada med kitajskimi komunističnimi silami in silami ZDA, ki so ščitile to evakuacijo, ni prišlo. Težišče krize okoli Formoze se je preneslo na boj za otočje Quemoy in Matsu, ki je tik ob kitajski obali in za plovbo kit. komunističnih ladij bolj važno, kot pa je bilo otočje Tachen. Tudi je bilo opazno, da so splošno komentirali, da bi ameriška intervencija pri tem otočju mogla hitro sprožiti splošen svetovni konflikt, dočim evakuacija otočja Tachen ni bila navezana na tolikšno tveganje. Borbe okoli teh dveh otočij se te dni postružejo, na komunistični strani pomnožujejo priprave in zbiranje vojske — v Bangkoku pa se začneja zasedanje konference držav, ki so članice pogodbe, ki je bila podpisana v Manili lansko leto in ki nosi ime SEATO — zveza južnovzhodno azijskih držav, ki se misli v Pacifiku organizirati v tako močno obrambno zvezo, kakor je to NATO v severnem delu Atlantika. Kakor ščiti Evropo pred komunizmom NATO, tako bi Azijo ščitil SEATO.

TEŽAVE MED ANGLIJO IN ZDA

Proti temu, da bi ameriške sile ščitile otočje Quemoy in Matsu, so zlasti v Angliji. Iz Londona prihajajo nasveti, da naj nacionalisti tudi to otočje zapuste in to brez odpora, v ZDA pa so mnjenja, da se to ne more zgoditi poprej, dokler kitajska komunistična vlada ne pristane na dogovor, da se mora okoli Formoze doseči sporazum o tem, da se sovražnosti v tem delu Pacifika sploh ustavijo. V Pekingju omenjajo, da bodo otočje Quemoy in Matsu na vsak način zasedli, v Washingtonu pa navajajo, da bodo morali na vsak način preprečiti, da bi kit. komunisti mogli to storiti na nasilen način. V Pacifiku komunisti ne smejo več uspeti tako, da bi dokazali, da imajo tako silo, da morejo diktirati svojo voljo. Ko bodo kit. komunisti pristali na to, da se bodo odločili za pogajanja o tem, kako bi se sporne zadeve urejevale na mirni način, tedaj bodo ameriške sile zapustile področje, kjer ni nobene nevarnosti za komunistično svojevoljno nasilno dejanje.

Pred konferenco v Bangkoku je bila konferenca angleškega imperija v Londonu. Glavni povdarek konference je slo-nel na vprašanje, kako preprečiti, da bi v Pacifiku prišlo do hujših težav, zlasti pa se je razpravljalo o tem, kako pospešiti miren zaključek krize okoli Formoze. Ves čas londonskih posvetov se je govorilo o tem, da bo nazadnje predsednik indijske vlade Nehru tisti, ki bo izdelal kompromisni predlog o tem, da bi prišlo do posebne mednarodne konference, ki bi izdelala sporazum o tem, kako se naj ustavijo sovražnosti med Formozo in kom. Kitajsko.

Toda dočim je bila Nehruju prepuščena ta naloga, se je del angleškega imperija po tej londonski konferenci še bolj naslonil na ZDA in njene sile v Pacifiku. Avstralija in Nova Zelandija sta še bolj začeli podpirati naziranje ZDA, češ da se nikakor ne sme dopustiti, da bi kom. Kitajska s silo odločala o tem, čigavi naj bodo otoki Quemoy in Matsu, zlasti pa se ne sme zgoditi, da bi kom. Kitajska postala tista, ki bi imela v svoji posesti Formozo. Poleg Avstralije in Nove Zelandije se je tudi vlada v Manili na Filipinih začela postavljati na stališče, da bi kom. posest Formoze pomenila direktno nevarnost za Filipine. Kmalu se je tudi avstralska vlada izrekla v tem smislu. Filipini, Avstralija in Nova Zelandija nimajo tolikšnih oboroženih sil, da bi mogle preprečiti, da bi kom. Kitajska ne prevzela Formoze. V Londonu se je na konferenci imperija u-

ko spoznati, kdo in kaj smo. V nečem pa se nismo spremenili: domovino še vedno ljubimo, kakor smo jo in naša želja, da bi zopet zadihala v svobodi, je še prav tako živa, kakor je bila pred desetimi leti. Želimo, da bi nam naši novi rojaki dali tudi v tem oziru oporo. Saj bodo njihove besede lahko dele potrdila, da so bile vrednote, pri katerih obrambi smo začasno podlegli, vredne ogromne žrtve, ki smo jo vsi pošteti Slovenci za domovino doprinesli.

gotovilo, da tudi Anglija nima tolikšnih pomorskih in letalskih sil, da bi mogla zavarovati ta del Pacifika. Kakor se je že večkrat povdarjalo, se je tudi na tej konferenci v Londonu morala angleška vlada izjaviti v tej smeri, da morejo njene sile zaščititi samo južni del Azije, v Pacifiku pa bi angleški obrambni dežnik mogel seči komaj do Hongkonga. Kar je izven tega področja, na angleško zaščiteno ne more računati. Ko se je ameriška vojna sila odločila za obrambo Formoze in za oboroženo sodelovanje z nacionalisti samostojno in skoraj da proti volji Anglije, se to ni zgodilo zaradi tega, da bi se dokazalo, da mislijo ZDA iti svojo samostojno pot, ampak zato, ker angleške sile v konfliktu, ki gre izven določenega okvira, danes še ne morejo sodelovati tako, da bi mogle pri tem tudi angleški diplomatski akciji dati primeren povdarek. Razlika v naziranju Anglije in ZDA glede obrambe otokov ob kitajski obali tedaj ne sloni na razlikah pojmovanja o tem, kako preprečiti razmah komunizma v Pacifiku, ampak je zasidrano v tem, da se mora Anglija otesati obvez in akcij, v katerih ne bi mogla uspešno izvajati sprejetih obvez.

ANGLEŠKE PRIPRAVE

Na konferenci v Bangkoku tedaj ne bo prišlo do hujših razlik med angleško in ameriško delegacijo v pojmovanju tega, kako se naj organizira obramba tega dela Azije pred komunizmom in njega nasilnostjo. Večji uspeh v tej smeri, da bi povečali težave med Anglijo in ZDA, bi mogli komunisti doseči tedaj, ako bi sprožili veliko ofenzivo proti Formozi ali otočju Quemoy in Matsu in bi bila ta ofenziva tolikšna, da bi zapletla v vojna dejanja tudi ameriško brodovje, ki je v vodah okoli Formoze. Ker Anglija danes nima sil in sredstev, da bi mogla sodelovati v bojih v tem delu Pacifika, bi se verjetno morala odločiti za to, da bo skupno z Indijo skušala doseči, da se ameriške sile v prava vojaška dejanja ne bi zapletala. Toda to bi pomenilo prehud udarec za vse tiste, ki se na ameriško pomoč zanašajo — in to v prvi vrsti na Avstralijo in Novo Zelandijo, ki sta obe tudi članici angl. imperija.

Zato sedaj v Londonu hite, da bi to pomanjkljivost v angleškem obrambnem sistemu odpravili. Komaj je bila konferenca v Londonu pri kraju, se objavili, da bodo začeli s pripravami, da dobi tudi angleška vojska hidrogenske bombe. Poleg tega navajajo, da bo Anglija začela opremljati svoje ladjeve z iznajdba-mi atomske energije. Angleško letalstvo bo kmalu prekosilo ameriško, kar se nanaša na letalsko obrambo pred napadi z atomskimi in hidrogenskimi bombami. Vse to da bo pomenilo pravo revolucijo v vojaških in strateških ozirih pravijo strokovnjaki. Anglija bo s tem nato opremljena tako, da bo mogla biti kos svojim nalogam v vseh delih sveta.

Trenotno pa Anglija takšnih sil še nima, zato bo njeno sodelovanje na konferenci v Bangkoku moralo biti tako, da se bo včasih zdelo, da je na korist komunistom. Toda v bistvu ne gre zato; angleški imperij se z vso naglico pripravlja in dokler se to pripravljanje ne konča, tako dolgo bodo morale ZDA voditi vse delo obrambe v Pacifiku in verjetno tudi v južnem delu Azije.

PAUL CLAUDEL JE UMRL

V Parizu je dne 23. febr. umrl v 87. letu starosti pesnik Paul Claudel, avtor dramatskih pesnitev Marijino Oznanenje, Opoldanski delež, Jeanne d'Arc na grmadi. Njegovo poslednjo veliko pesnitev Kristof Kolumb so lani izvajali tudi v Buenos Airesu. V svetem letu 1950 je papež Pij XII. tega velikega katoliškega pesnika nazval: Genij XX. stoletja.

PORAVNAJTE NAROČNINO TEDNIKA "SVOBODNA SLOVENIJA"

Naročnina znaša:

Za leto 1955: Pri enkratnem plačilu \$ 80.—. Pri plačevanju v obrokih \$ 43.— za pol leta in \$ 23.— za četrt leta. Ob sprejete pristojnosti za tiskovni sklad. Naročnino plačajte na Victor Martínez 50, Bs. Aires, ali pa po pošti (giro postal). Ne odlašajte s plačilom!

Tiene el país 18.919.123 habitantes

La población del país al 1 de enero del corriente año alcanzaba — según los cálculos del Servicio Estadístico Nacional — a la cifra de 18.919.123 personas, lo cual representa un aumento de 357.000 habitantes en el transcurso del año y un incremento total de 3.000.000 sobre el resultado del IV Censo General de mayo de 1947. El aumento ocurrido en el último año se debe en su mayor parte al incremento vegetativo, que alcanzó 308.000 personas. El aporte migratorio sólo llegó a la cifra de 49.000 personas. La población de la Capital Federal excede los tres millones y medio (3.554.906) habiéndose incrementado en

más de 57.000 habitantes en el transcurso del año. La provincia de Buenos Aires cuenta con una población de prácticamente 5.000.000 de almas, ya que la cifra correspondiente al primer día del año era de 4.983.564. La provincia de Santa Fe contaba con 1.944.844 habitantes, en la fecha indicada, lo cual permite esperar que llegue a los dos millones de habitantes en el curso de 1956. Córdoba registraba más de un millón y tres cuartos, exactamente 1.776.150. Del total de la población del país 9.634.000 eran varones y mujeres 9.282.000, excluidos 3000 habitantes del sector antártico e islas del Atlántico.

Argentina ima 18.919.123 prebivalcev

Po računih Državne statistike je imela Argentina dne 1. januarja 1955 18.919.123 prebivalcev, kar predstavlja 357.000 prebivalcev več, kot jih je pa imela prejšnje leto in povečanje prebivalstva za 3 milijone duš od 4. splošnega popisa prebivalstva maja meseca leta 1947. Povečanje števila prebivalstva v lanskem letu se nanaša v glavnem na naravni prirastek, ki je znašal 308.000 otrok, na število vseljencev pa odpada 49.000 imigrantov.

Po objavljenih podatkih je 1. januarja 1955 imela zvezna prestolnica Buenos Aires 3.554.906 prebivalcev. Tekom lanskega leta se je število buenosaireske-

ga prebivalstva povečalo za 57.000 ljudi. Provincia Buenos Aires ima že dejansko 5 milijonov prebivalcev, ker jih je imela 1. januarja 4.983.564. Provincia Santa Fe je istega dne štela 1.944.844 duš. Sodeč po naravnem prirastku v tej provinci, je pričakovati, da bo provinca Santa Fe imela l. 1956 dva mil. prebivalcev. Cordoba je imela nad en milijon in trideset ljudi, točno 1.776.150. Od celotnega števila prebivalcev je imela Argentina na dan 1. januarja 1955 9.634.000 prebivalcev moškega spola in 9.282.000 prebivalcev ženskega spola. Pri tem ni uspoštevanih 3.000 prebivalcev s področja Argentinske Antartide in Atlantskih otokov.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Pojavljajo se vsi znaki, da bo na prihodnjih predsedniških volitvah v USA Eisenhower znova kandidiral. Za kandidaturu ga priganja republikanska stranka, čeprav se Eisenhower še o tej stvari ni izrekel. — Dulles je v govoru v New Yorku izjavil, da "je USA nasprotna slehernemu nadaljnjemu popuščanju pred rdečimi Kitajci, tudi če to privede do najhujšega." Pojasiil je vprašanje obrambe Formoze tako, da bodo ameriške vojaške sile branile tudi za obrambo Formoze važne otoke. "Formoze in otočja Pescadores USA ne bodo pustile rdečim za nobeno ceno." Po Dullesovem mnenju je sleherno popuščanje komunistom slabitev vezi med zavezniki. — Ameriška vlada je odbila sovjetske predloge o sklicanju desetčlanske konference o Formozi, brez sodelovanja nacionalistične Kitajske. Tudi britanska vlada je zavzela enako stališče do tega vprašanja.

ITALIJA: Scelba je imel daljši razgovor s Churchillom in drugimi britanskimi državniki o vprašanju povezave svobodne Evrope pred rdečo nevarnostjo.

ANGLIJA: Britanska vlada je objavila, da je Anglija pričela z izdelovanjem hidrogenskih bomb. Na vprašanje je britanski obrambni minister McMillan izjavil, da Anglija more odgovoriti na padalcu z zadostnim številom hidrogenskih bomb, kar dokazuje, da jih ima Anglija že na zalogi, če ne svojih, pa ameriške. — Britanska vlada je tudi objavila desetletni načrt o zgraditvi 12 atomskih pogonskih central za ceno 300 milijonov funtov šterlingov. — Anthony Wedgwood Benn, 29 letni poslanec v britanskem parlamentu, je pričel postopek, s katerim se odreka plemenitaške-mu naslovu, ki ga bo podedoval po očetu. Benn utemeljuje svoj postopek z dejstvom, da bi mu plemenitaški naslov onemogočil nadaljne delovanje v poslanski zbornici in ga pognal med lorde, ki nimajo na britansko javno mnenje posebnega vpliva. Zanimivo je, da ga pri tem podpirata njegova žena in njegov oče, ki je lord. Odgovem plemenitaškega naslova bosta morali potrditi obe zbornici: poslanska in lordska. Je to prvi to-zadevni slučaj v britanski parlamentarni zgodovini. — Churchill je ponovno pripravljen obiskati Eisenhowerja v USA, toda takrat, kadar bo on sam smatral to za potrebno in umestno. — Te dni se bo v Londonu pričela konferenca zapadnih velesil z ZSSR o mednarodni kontroli atomskega orožja in o splošni svetovni razorožitvi. Ameriški delegat za to konferenco Cabot Lodge je ob priliki svojega odhoda na konferenco izjavil, da "USA ne bo pristala na noben načrt o razorožitvi, ki ne bi odstranil sleherni možnost kršitve sklepov s strani katere koli podpisnice na-

črta." S tem je opozoril ZSSR, da USA ne bo nasedla vabljivim sovjetskim načrtom o razorožitvi, za katere ni zadostnih zagotovil. Od junija 1957 pa tja do decemb. 1958 bodo svetovni znanstveniki po vsem svetu v koordiniranem sodelovanju izvajali različne poskuse z raketa-mi in radarjem v stratosferi, da bodo tako skušali dokončne razvozljati nekatere probleme, ki jim doslej še niso prišli do dna. — V Londonu so vrgli v prodajo prve steklenice alkoholiziranega mleka, ki so mu dali ime "noggo". Je to običajno kravje mleko s pridanim alkoholom ter ga bo mogoče dobiti v različnih okusih: po rdečem vinu, belem vinu, slivovki, itd. Noggo ima to lastnost, da ne upijani človeka, tudi ne v velikih količinah. Zdravniški poskusi so pokazali, da šest litrov noggoja na prazen želodec ne učinkuje drugače kot ista količina čistega kravjega mleka. Noggo ima tudi to dobro lastnost, da se ne skis-a.

FRANCIJA: Po padcu Pineau-a v parlamentu, ki mu ni dal zaupnice, je predsednik države Coty poveril sestavo nove francoske vlade Edgaru Faure-u. Zaradi neresnega zadržanja parlamenta sedaj postaja ogorčen ves francoski narod, ki se je pričel spraševati, kako daleč bo sedanjí parlament pripeljal Francijo.

ŠVICA: Prihodnji mesec se bo sestavila v Ženevi konferenca atomskih znanstvenikov 80 narodov. Razpravljali bodo o industrijski uporabi atomske energije.

ZSSR: Sov. vlada je objavila, da je dala petim komunističnim državam na razpolago gotovo količino radioaktivnega materiala za atomska raziskavanja. ZSSR hoče s tem tekmovali z USA, ki je pred tedni storila isto na zahodu. Od ZSSR so dobile atomski material rdeča Kitajska, Poljska, Čehoslovaška, Romunija in Vzh. Nemčija.

FORMOZA: Čangkajšek je objavil, da bo njegova vojska branila otoka Ke-moj in Macu tudi brez ameriške pomoči. Menijo pa, da sta ta dva otoka vključena v ameriško strategijo v tem delu Pacifika.

JAPONSKA: Sovjetska vlada je sporočila japonski vladi, da hoče normalizirati odnose med obema državama. Japonska vlada na sovjetsko ponudbo še ni odgovorila.

KITAJSKA: Pekinško časopisje je obtožilo USA, da "je ameriška vojska nasilno odvedla 18.000 civilistov z otočja Tačen", obenem pa objavilo še to laž, da "je rdeča kitajska vojska uspešno osvojila to otočje izpod Čangajškovega suzejstva." Kakor znano, je prebivalstvo prostovoljno zapustilo otočje, ki ga je potem zapustila tudi Čangkajškova vojska, tako da so ga komunisti zasedli brez odpora.

Katoliški dijaki na svetnih univerzah

(Prispevek iz USA)

II.

Šest izjav je objavila revija AMERICA od mnogih, ki jih je dobila kot odmeve na dva članka, ki jih je omenjal moj prvi prispevek pod gornjim naslovom. Vredno si je ogledati vsebino teh izjav. Seveda jako na kratko, pa vendar s poudarkom na najbolj značilni mnenja. Vse izjave niso podpisane, le toliko je jasno, da so prišle iz vrst raznih poklicev: duhovnikov, profesorjev, dijakov.

PRVA izjava se kar strinja z mnenjem, oziroma prepričanjem, da je vera katoliških dijakov na svetnih univerzah izpostavljena namernemu spodkopavanju. Vendar prizna, da so tudi častne izjeme. Dalje pravi, da že sama izključitev bogoslovnih fakultet iz svetnih univerz priča o tem, da take univerze niso nevtralne do nadnaravne vere. Kakšna akademska svoboda je to, sprašuje, ko bogoslovno izobražen profesor ne sme poučevati na taki univerzi, dočim nestrokovnjak sme razlagati verska vprašanja kakor sam hoče? Zaključuje z ugotovitvijo, da poglavitna nevarnost za učečo se mladino na svetnih univerzah ni komunizem, ampak ubijanje vere v Boga.

Tu naj pripomnim, da ne gre za bogoslovni pouk v tistem smislu, kot smo vajeni iz stare domovine. Ne gre za študij bogoslovja za dijake "bogoslovce", ki imajo postati duhovniki. V Ameriki se taki redno vzgajajo v posebnih škofijskih semeniščih. Tu gre za to, da bi dijaki, ki se pripravljajo za razne ne-duhovniške poklice, dobili globlji pouk v bogoslovnih vedah. In takoj je treba pripomniti, da se na marsikaki svetni univerzi v Ameriki vendarle tak pouk vrši. Seveda ne zgolj s katoliškega vidika, tudi druge veroizpovedi so zastopane. Mnoge univerze pa takega pouka nimajo, v nekaterih primerih so kar načelno proti njemu — odtod tožba moža, ki je napisal gornjo — prvo — izjavo.

DRUGA izjava prihaja izpod peresa duhovnika, ki je pred vstopom v semenišče obiskoval svetno univerzo in sicer eno od večjih in bolj znanih. Pravi, da po njegovih izkušnjah verni dijaki na svetnih univerzah žive nekako dvojno duševnost. Ves duh, ki vlada na teh univerzah, je skrajno posveten, ti dijaki pa klub temu ohranijo v sebi koticček, kjer njihova vernost najde zatočišče in se obdrži. Svoje vere v Boga in njegovo razodetje v resnici ne izgube, toda ta reč jim v mislih teče zgolj vzporedno z vednostjo in znanostjo, ki so si jo nabrali na univerzi. Ne morejo v isti sapi misliti na oboje. Ne morejo doživeti v sebi tega, da bi se v njih obe misli lepo prepletali in se med seboj dopolnjevali — vera in znanost. Ponovimo: njihova duševnost je razcepljena. Vera v njih se boji znanosti, znanost v njih se boji vere. Imamo moze in žene pri javnem delu, ki so šli skozi svetne univerze, pa so zdaj odlični katoličani. S pomočjo milosti so se obdržali. Toda priznamo, to so izjeme!

Jaz sem poznal samo enega profesorja, piše dalje, ki je ob vsaki priliki pokazal svoje brezverstvo. Toda opazil sem, da se je rad potajil, če je imel med poslušalci duhovnika. In so pravili, da sploh pred različnimi poslušalci različno nastopa. Kadar je čutil, da utegne kdo od poslušalcev vsaj na tihem ugovarjati njegovim izjavam, je obrnil besede tako, da vernega dijaka niso mogle raniti.

Kar se pa tiče Newmanovih klubov, rečem z obžalovanjem, da v njih deluje vse premalo duhovnikov. Mi imamo samo enega, škof menda ne more še koga nastaviti. Pa imam včasih vtis, da naš duhovnik, kakor se resnično trudi, ne more upati na boljši uspeh kot bi ga imel, če bi skušal Mississippi izsušiti s kuhinjsko zajemalko.

TRETJA izjava prihaja izpod peresa dijaka. Dolgo pismo. V glavnem tudi ta daje prav tistim, ki so v velikih skrbih. Piše, da je profesor vrgel med poslušalce porogljivo vprašanje: Kdo je ustvaril Boga? Dijaki so najprej začudeno pogledali, potem se je s profesorjem vred vse smejalo... Nepisano načelo, piše dalje, na svetnih univerzah je: Pred vstopom v predavalnico odloži suknjo, galoše in vero...

ČETRTA izjava prihaja od dijaka, ki ni katoličan in to tudi pove. Njegova poglavitna misel je: Nevarnost za vero so res velike, toda prava katastrofa bi bila, če bi noben katoliški dijak ne študiral na kaki svetni univerzi. Že sama njihova pričujočnost vpliva dobro na druge, seveda tudi na profesorje. Kako

Naše društveno življenje

Pred nedavnim smo brali naslednje besede:

KAKO NAJLAŽJE UNIČIŠ DRUŠTVO, KATEREGA ČLAN SI,

1. Če je vreme nekoliko slabo, opusti sejo ali sestanek.

2. Če že greš na sejo ali sestanek, se potruji, da boš prišel z zamudo.

3. Zavrni vsako zaposlitev v društvu.

4. Kadar te bodo vprašali za tvoje mnenje, reci, da nimaš kaj pripomniti; ko bo pa sklep sprejet, zabavljaj čez sklep in razlagaj, kako bi moralo biti.

5. Plačaj članarino potem, ko te je blagajnik vsaj trikrat opozoril.

6. Ne pridobivaj društvu novih članov, pač pa delaj na tem, da bodo stari člani čim bolj obremenjeni.

Tako boš v kratkem času mogel videti, kako bo društvo radi tvojeja "sijajnega sodelovanja" razpadlo.

Tako je neznani avtor-človek iz naše srede zapisal samo nekaj bridkih ugotovitev, ki vodijo sleherno društvo na dno. Samo nekaj ugotovitev, pravimo, kajti vsakdo izmed nas, ki se je kdaj koli ukvarjal z društvenim življenjem, bo lahko po mili volji zapisal še kak nov "dober nasvet", kako se hitro uniči društvo, katerega člani smo.

Resničnega pomena je bilo treba, da je končno nekdo zapisal gornje besede. Zelo umestno je dalje bilo, da so napisane besede bile tudi enkrat natisnjene. Navadili smo se namreč vse preveč, da nikdar ne kritiziramo sami sebe in da dopuščamo samo hvalo; ali pa tako kritiko, ki nam bo samo ugajala. Morda bo kdo dejal, da je takšno pisanje bilo umestno, da smo mogli vsaj na zunanjo pokazati samo lepe stvari, dogajajoče se znotraj naše takorekoč farne skupnosti. Pa nas je na žalost samo hvala vsepovsod uspavala. Tako smo skorajda neopazno prezrli dejstvo, da so n. pr. nekatere igralske družine vzklike in v kratkem utihnele; nekateri načrti o popolni reorganizaciji našega društvenega življenja bili zapisani in prebrani ter položeni v arhiv; nekatere misli in pogledi o osamosvojitvi in z njo povezanimi institucijami bili spočeti, pa neromeni itd. itd. Res je, da smo pokazali silno mero iznajdljivosti in pridnosti, res je, da smo kmalu po prihodu v nove kraje spoznali potrebo društvenega izživljanja. Še bolj pa je res, da smo previsoko cenili naše moči in našo zmogljivost. Velikokrat smo že na tem mestu ugotovili dejstvo, da nas je komaj za dobro faro. Pa je kljub temu lani delovalo okrog petdeset organizmov, ki so krile društvene in kulturne potrebe kakih dva tisoč, morda včasih tri tisoč novonaseljencev.

Jasno je, da pri tolikšni obilici organizmov ni pravilnega uspevanja. Ni krivda samo v tem, da preprosto ene in iste osebe sede v petih ali šestih odborih in se tako ne morejo zadosti posvetiti potrebam samo tistega društva, ki jim je najbolj pri srcu, ali pa po njih

naj se evangelij razširja po svetu, če se bodo tisti, ki vanj verujejo, povsem odtegovali stikom s svetno znanostjo...?

PETA izjava je od akademičnega izobraženca, ki je svoje študije napravil deloma na svetnih, deloma na katoliških univerzah. Prizna, da na svetnih univerzah v dobri meri skušajo spodkopati vero dijakom. Na drugi strani pa pravi: Naj bi si tudi profesorji na katoliških malo izprašali vesti! Na žalost na mnogih katoliških zavodih smatrajo bogoslovje za zelo postranski predmet! Zgodilo se mu je, da na katoliški univerzi ni nikoli slišal priporočila, naj bere sveto pismo. Ko je pa prišel na svetno univerzo, so zahtevali, da ga bere. Dalje omenja, da je opazil med akademično izobraženimi, ki so pohajali katoliške zavode, več posvetnega duha kot med onimi, ki so dobili diplomu na svetnih...

ŠESTA izjava. Piše akademik, katoličan, ki je pa študiral na svetni univerzi v New Yorku. Pravi, da vsa leta svojega študija ni čutil, da bi mu kdo skušal spodkopati vero. Nasprotno, veliko pobude je dobil, da je sam zase razna verska vprašanja globlje študiral in si vero utrdil. Pravi, da se ni nikoli udeleževal v Newmanovem klubu, pač pa je svoj prosti čas žrtvoval za delo v svoji katoliški župniji. Dalje trdi, da je zmerom našel med profesorji veliko spoštovanje do verskih čustev svojih katoliških poslušalcev. Razlogi za to reč utegnejo biti različni: Morda je zgolj

prepričanju najbolj potrebno in koristno za skupnost. Več razlogov za neuspešno delovanje je baš v tem, da je za eno in isto področje več organizmov — zamenjani so ljudje in odbori in društvena firma.

Demokracija, v kateri živimo, nam pa ne sme biti v opravičilo za razkosavanje tam, kjer koristi naše skupnosti zahtevajo enotnost. Demokracija in z njo združena pravica do tekmovanja ne smeta biti leglo razdiranja posameznih društev in še manj osrednjih formacij.

Katoliški shod leta 1952 je priklical v življenje institucije, katerih osnovna naloga je bila, povezati društveno življenje med novonaseljenci, ga postaviti na trdne temelje ter skrbeti za to, da ne pride do kakršnega koli razkrajanja. In kakor so zgoraj citirane besede namenjene posameznikom v emigraciji, tako bi morale institucije, poklicane v

Nova pesniška zbirka

BRANKO ROZMAN: NA STENI SPI ČAS. Rim, 1954.

"Največji talent med njimi (duhovniški pesniki) v Argentini je najmlajši med njimi Branko Rozman... ki zori zbirki..." tako sem zapisal v letošnji Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije ne vedoč, da se je tisti čas ta zbirka že tiskala v Rimu (Aldo Chicca) in je zdaj že med nami z lepimi prilagami akad. slikarice Alekse Ivančič (tri linorezi) in v opremi Rafka Vodeba, v resnično bibliofilski izdaji v 200 izvodih, katerih samo 100 je v prodaji v Argentini, pod naslovom: NA STENI SPI ČAS...

Tisti, ki smo zasledovali literarno delo Branka Rozmana, smo tako zbirko pričakovali slej ko prej. Poznamo ga namreč po sodelovanju v ciklostilno množeni taboriščnih revijah, študentskih rimskih antologijah (Naša pesem), bogoslovskih glasilih (Misli) ter smo ga prali tiskanega pod skromnim imenom "Janko" po Koledarjih Svobodne Slovenije in v vseh buenosaireskih listih, njegovo prozo in njegovo pesem. Poročajoč o njegovem nastopanju v teh periodičnih listih, sem večkrat omenjal, da je izšel iz najboljših sardenkovskih impresij, kar mi je pokazala tudi ta zbirka. Toda, če je Sardenko do takih čistih impresij prišel le redkoma v zbirkah. Nebo žari in Dekliških pesnih, je to občutje Rozmanova osnovna uglašenost in nje čisti izraz že dosežen v začetku njegove pesniške poti.

Zbirka Na steni spi čas je izbor 25 pesmi, razdeljenih v tri oddelke. Prvi: Moja celica je izrazito občutje duhovniške (slutim še bogoslovске) celice v sanluški pokrajini, v katerih je Bog, Marija, angel, vonj marelic z vrta in zavest zorenja zunaj celice in v samem sebi (v duhovnika), da "bo dober kruh in močno, močno vino..." Osebna lirika, globoko svečeniška po občutju, brez slednje vsiljivosti, pušavniška" a vesele srečane. Drugi cikel: Obrazi, drevesa, oblaki so najprej štiri impresije o edinem obrazu — matere, štiri solze na grob v tujini s četrto prelepo Umrla so za vse mrtve, ki je nova krščanska

ameriško gentlemanstvo, ki se zaveda potrebe tolerantnosti. Morda je celo samo bojazan, da bi profesor utegnil postati nepopularen. Morda je pa tudi kaj globljega.

Izkušnja me uči, nadaljuje, da so res nekateri dijaki pod vplivom študija na tej univerzi postali "prosvitljeni" in so pustili Cerkev. Je pa mnogo drugih, ki so z menoj vred dobili veliko pobudo, da so segli po knjigah in svojo vero globlje študirali. Sicer pa ni treba spraševati od osebe do osebe, kaj misli ta in kaj misli oni. Stopite samo v univerzitetno knjižnico in odprite knjigo z naslovom: Katoliška Enciklopedija. Videli boste na lastne oči, kako so zdelane njene strani! Posebno tiste, ki so na njih razložena razna sporna vprašanja, zadevajoča vero in znanost... Silno mnogo torej zavis od dijaka samega. In od globokosti ali plitvosti vere, ki jo je prinesel s seboj na univerzo... Dijak na svetni univerzi je lahko apostol, dijak na katoliški univerzi je lahko — odpadnik...

Toliko o teh izjavah in uspehu ankete. Nikakor ni brez zanimivosti, ni pa rešila "problema", kakor ga predloča članka nista. Vse skupaj itak ni imelo tega namena. Vse je prišlo na dan samo zato, da spodbuja k razmišljanju. Razmišljanje v tej reči in v mnogih drugih podobnih pa koncem konca privede do ene ugotovitve: Človek obvlada razmere, pa bo! Človek se da obvladati razmeram — pa NE bo!

Oba.

življenje že leta 1952, slej ali prej do povedati vsem merodajnim, da več različnih društev z istimi cilji in nameni pomeni trošenje sil; da aktivnost, sloneča na osebni ambicioznosti, v emigraciji spričo omejenega števila volilcev ni priporočljiva; da je osrednje društvo novonaseljencev še vedno Društvo Slovencev; da smo v emigracijo prišli kot boreci proti komunizmu; povedati bi morale končno te institucije, da dva tisoč emigrantov, ki se večinoma udeležujejo društvenega in skupnostnega življenja, ne more biti poskusna točka za vse mogoče načrte, ki ne slone na realnih tleh.

Tragika je, da kljub tolikšni obilici društev vsa ta društva več ali manj samo životarijo, po načelu: premalo za življenje pa preveč za smrt. Potrebna bi bila temeljita operacija, morda tudi s smrtnimi posledicami, kajti še vedno je boljše, ne samo po zdravniškem mnenju, pač pa po mnenju res vseh "preprostih ljudi", da se odrežejo nekateri udi, kakor pa da bi celo telo umrlo.

J. Ž.

variacija Gradnikovega Pisma iz groba. Nato slede tri tihožitja, med njimi globoko občutena Marija ob nekem mendoškem vodnjaku in akvarel po stereotipnem japonskem motivu, (kot je svoj čas navdihnil že Šalija), a se mi zdi slabša pesem. Tretji del: Trta joka pa Rozmanovo intimno srčno in pokrajinsko impresijo veže narahlo z usodnostjo begunskega časa, z impresijo s Tirolske, z občutji begunstva in tujinstva, in želje po domu s prelepima pesmima Pismi in Domov, med kateri je vrinjena ena njegovih zadnjih pesmi Marija, ki je bolj deklamacija, kakor navdih in enotno ubranost čistih razpoloženj bolj trga kot dopolnjuje. Je resda edini izrazito verski motiv tega mladega duhovnika (drugod Križani, Marija, angel... nastopajo samo kot vir in okras osebnega razpoloženja), toda čuti je, da moti v zbirki še bolj kot začetna Pušavnik, ki tudi stopa nekako izven osnovne melodije.

Na steni spi čas je enotna uglašenost tihe svečeniške impresije, ki bi se njena snovna vsebina zajela v enem stavku nekako tako: na steni svetu odmaknjene bogoslovске sobe pred Križanim in Marijo, utrujen od trenj sveta, prisluskuje svojemu zorenju v duhovnika... doživlja sanluško pokrajino skozi lino celice in z vrta... gleda obrazil svoje rajne matere... riše občutja dreves in oblakov... in ob trti, ki joka, se zaveda, da joka zaradi njegovega občutja tujine in brezdomstva, kamor bi se tako rad povrnil... po priprošnji Marije...

Ali ni to motivika finžgarske "duše ki vasuje", meškovskih "tihih večerov", medvedovskih "na grobovih", sardenkovskih "nebo žari" in pogačnikovskih "ozar"? To se pravi: tradicija slovenske duhovniške lirike se je ponovila v Argentini in dala za plod čisto lirično slikovito impresijo. Rozman je impresionist občutja ob realnem okolju, ki poje še v tipičnosti kiče novoromantičnih modernistov iz fin de siecla, začenjajoč svojo pesniško pot tam, kjer jo je Sardenko v svojih najboljših stvaritvah dosegel. Kam bo šel njegov razvoj? Vodeb in Kos, njegova duhovniška pesniška tovariša sta šla že preko te realistične forme v realizmu odmaknjeno duhovno razpoloženje. Rozman je zdaj še vez med njima in tradicijo, družji pa jih — in z njimi tudi Beličiča — odklon od brutalnosti povojne dobe in kričavosti boreče se poezije, ter zamikanje se v lepoto narave in v tišino srca, kjer čuti, kako namesto vpijočega časa spe božje ure in zlaté slednje ustvarjeno stvar in slednji občutek srca.

Nova poezija, ki iz politične borbeno-

GORIŠKA IN PRIMORSKA

† Andrej Gabrovšek. V sredo, 19. januarja zjutraj je umrl od kapi zadet č. g. Andrej Gabrovšek, župni upravitelj v Boljuncu pri Trstu. Pok. Andrej Gabrovšek je bil mlajši brat pred leti umrlega Msgr. Franceta Gabrovška. Rodil se je 24.X.1891 v Rovtahn nad Vrhniko. Med študijem v Gorici je tako v ljubljen primorsko zemljo in tamošnje ljudstvo, da je ostal med njim v najtežjih dneh in z njim delil zatiranje, preganjanje in ponižanje s strani fašistov. Ti so ga med vojno tudi internirali v Bergamu. Politčno je v zadnjih letih deloval skupno z dr. Besednjakom ter je bil med ustanovitelji njegovega lista "Novi list" in predsednik njegove SKSZ. N. p. v m.

Umrla sta: Na Rojanskem hribu v starosti 78 let ga Antonija Mahnič, v Števerjanu pa 87 letni Jernej Janežič.

V družini dr. Martina Kranerja se je rodila hčerka Marjetica.

ARGENTINA

Predsednik general Peron je sprejel 40 severnoameriških farmerjev, ki so se mudili na obisku v Argentini ter so si v provinci Buenos Aires ogledali nekatere poljedelske in živinorejske centre. Ameriški gostje so imeli med vožnjo z letalom iz Bs. Airesa v Mar del Plato malo nezgodo. Letalo, s katerim so potovali v višini 2.000 m, se je med potjo znašlo v brezračnem prostoru ter je padlo več sto metrov. Ko je zopet zadobilo primerno višino je znova zašlo v tri brezračne prostore. Spretnosti in prisebnosti pilota se je zahvaliti, da se to potovanje ni končalo tragično. Vsled sunkov pri padcu letala so zadobili manjše poškodbe samo štirje gostje.

V Meksiko je odpotovalo 171 argentinskih športnikov, ki bodo sodelovali na II. vseameriških športnih igrah od 12. do 22. marca. Pred odhodom jih je sprejel predsednik republike general Juan D. Peron.

Minister za kmetijstvo in živinorejo Sr. Hogan je v Perthu na Škotskem izjavil, da bo Argentina to leto uvozila iz Anglije plemenske živine pasme Shorthorn v vrednosti 1.500.000 funtov šterlingov.

V Buenos Aires je prispela italijanska trgovinska delegacija, ki bo dovršila že dalj časa trajajoče razgovore z argent. vlado za sklenitev nove trgovinske pogodbe med obema državama. Sodijo, da bodo razgovori v kratkem uspešno zaključeni, narkar bo prispel v Bs. Aires na podpis nove pogodbe italijanski minister za trgovino dr. Martinelli.

V Argentino bo v kratkem prispelo 40 severnoameriških industrialcev in finančnikov, članov Trgovske zbornice v Detroitu, ki so trenutno na študijskem potovanju po nekaterih južnoameriških državah. V Bs. Airesu in ostalih argent. industrijskih centrih si bodo ogledali delovanje argent. industrije, razen tega se bodo pa tudi pozanimali za možnosti plasiranja severnoameriškega kapitala v Argentini.

Argentina bo to leto lahko izvozila 3.300.000 ton žita. Tako poroča severnoameriški gospodarski tednik "Foreign Crops and Markets", ki tudi navaja, da bo letošnja žetev v Argentini dala 7.100.000 ton žita.

V japonskem pristanišču Kobe se je vkrcala prva skupina Japoncev, ki se bodo naselili v Argentini, Braziliji in Paragvaju.

V Santiagu del Estero je umrla v starosti 120 let Gentil Diez. Do zadnjega trenutka svojega življenja je bila pri polni zavesti.

Ministrstvo za javna dela je razpisalo licitacijo za graditev novih cest in za zboljšanje že obstoječih v vrednosti 253 milijonov pesov.

Po poročilih iz Mendoza je letošnji pridelek grozdja rekorden. Računajo, da ga bodo lahko uporabili za vino 15 milijonov kvintalov.

Vlada je izdala dekret, s katerim je zaključila sedanje izredno zasedanje Narodnega kongresa. Obe argentinski zakonodajni zbornici se bosta sestali v drugi polovici meseca aprila in si bosta izvolili novi predsedništvi za prihodnje redno zasedanje. To se bo pa začelo dne 1. maja.

sti prehaja v razpoloženje občutij, v čisto poezijo čistega srca.

Po Vodebovi zbirki nov obetajoči pesniški knjižni prvenec.

In kot sem zapisal v Zborniku-Koledarju: čakamo še Kosa, Jakopiča in Igorja... in še koga...

Tine Debeljak

V Pevni sta praznovala zlato poroko 90 letni Valentin Uršič in njegova 80 letna žena Marija.

Ivan Pregelj je preko dr. Besednjakovega Novega lista napisal naslednje voščilo: "Leta me uklanja vsak dan, vsak čas, vse bolj. Uklonila pa niso in upam, da tudi ne bodo moje ljubezni do moje domačega kraja, do moje ožje povezanosti s svojimi rojaki. O, bratje, o sestre! Ni treba, da bi bival z vami pod eno streho, dovolj je, da vem, kje so vaši domovi. Tja hodim v mislih in čustvovanju vsak dan, vsak čas, vse bolj! — Vam dobro, meni dobro, vam sonce, meni sonce! Sonce! Da bi ga imeli ves čas v novem letu, želim od vsega srca!"

Ob priliki nemastitve novega župnika v šempetru Slovenov v Beneški Sloveniji Fr. Venuttija so člani zloglasnega "od-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Novice iz Slovenije

Na seji republiškega zbora ljudske skupščine LRS so bili izbrani: Za člane univerzitetnega sveta: Dr. France Avčin, univ. prof., ing. Marjan Brilly, direktor uprave za investicije LRS, dr. France Hočevnar, predsednik Vrhovnega sodišča LRS, dr. Jože Potrč, poslanec, dr. Maks Šnuderl, univ. prof. in poslanec, ing. Marjan Tepina, državni sekretar za gospodarstvo LRS, Vlado Vodopivec, sekretar Sveta za prosveto in kulturo LRS, Dr. Dolfo Vogelnik, univ. prof., Boris Ziherl, univ. prof. in poslanec in ing. Pavle Žavcar, poslanec. Za člane fakultetnega sveta prirodoslovne, matematične in filozofske fakultete: Ivan Bratko, direktor Državne založbe Slovenije, Mile Klopčič, direktor Drame v Ljubljani, Vlado Majhen, poslanec, Rado Peternej, načelnik tajništva za prosveto na ljb. občini, Miro Raubari, direktor klasične gimnazije v Ljubljani in dr. Andrej Župančič, univ. prof. Za člane fakultetnega sveta pravne in ekonomske fakultete: Tone Bole, poslanec, dr. Vladimir Grossmann, odvetnik, Mirko Hočevnar, podsekretar pri državnem sekretariatu za gospodarstvo LRS, Jože Ingolič, direktor Zavoda za gospodarsko planiranje LRS, dr. Miha Potocnik, tajnik ljudske skupščine LRS, dr. Fedor Tominšek, državni sekretar za prarododno upravo LRS. Za člane fakultetnega sveta tehniške fakultete: Ing. Miloš Brelih, svetnik pri Inštitutu za električno gospodarstvo, ing. Darko Guštin, direktor Litostroja, Rudi Jančar, direktor Inštituta za telekomunikacije, ing. Lojze Kerin, direktor Uprave za vodno gospodarstvo LRS., ing. Ivo Klemenčič, predsednik gospodarskega sveta ljb. občine, ing. Viktor Kotnik, namestnik direktorja Zavoda za gospodarsko planiranje LRS, ing. Rudolf Lučovnik, direktor rudnika Mežica, ing. Dore Mihevc, univ. prof., in Viktor Turnšek, direktor zavoda za preizkavo materiala in konstrukcij. Za člane fakultetnega sveta medicinske fakultete: Dr. Marjan Ahčin, direktor Centralnega higienskega zavoda, dr. Drago Mušič, predsednik Slovenskega zdravniškega društva, Lojze Piškur, sekretar Sveta za zdravstvo in soc. politiko LRS, dr. Tone Ravnikar, pomočnik sekretarja Sveta za zdravstvo in soc. politiko LRS, Uroš Rupret, direktor Kemofarmacije in Mirna Svetina, poslanec. Za člane fakultetnega sveta agronomskih, gozdarskih in veterinarske fakultete: Ing. Jože Berkopec, direktor Kmečke knjige, ing. Karmelo Budihna, poslanec, dr. Jovan Hadži, univ. prof., ing. Vera Marentič, šef oddelka na Kmetijskem raziskovalnem in kontrolnem zavodu, dr. Marjan Pavšič, direktor Veterinarskega znanstvenega zavoda, ing. Vilma Pirkovič, poslanec in ing. Bogdan Žagar, direktor Inštituta za gozdarstvo in lesno industrijo.

The Divided Hearts-Razdvojena srca je naslov filma, ki so ga delno posneli tudi v Sloveniji. Obravnava znano zgodbo o slov. otroku Ivanu Pirečniku, katerega so med vojno odpeljali iz Štajerske v Nemčijo, kjer je kot posinjenec živel pri tujih zakoncih, dokler

ga njegova prava mati ni zahtevala nazaj. Film prikazuje sedaj z velikim uspehom v Angliji.

Slov. dirigent Ciril Cvetko je nedavno gostoval v Parizu. Dirigiral je koncert pariškega sinfoničnega orkestra, ki je med drugim izvajal Jarnovičev Concertino.

Umrli so. V Ljubljani: Metoda Ivančič, roj. Pahor, Franja Kacič, biv. gostilničarka pri "Raci", Olga Kajfež, roj. Lah, Ing. Ivan Tekavčič, uradni podjetja "Elektroprojekt", Karel Klenovšek, apelac. sodnik v p., Marija Otrin, roj. Slabe, vdova drž. služb., Janez Jerina, vlakovodja drž. žel. v p., Božo Svetina, Franjo Kovač, nam. podjetja za kontrolo blaga Jugoinspek, Ivan Snoj, žel. upok. in pos. v Lescah, Cilka Tajnik, roj. Klopčič v Kranju, Filip Slabe, vlakovodja drž. žel. v p. v Ptuj, Marija Vidic v Idriji, Leopoldina Slapšak v Boštanju, Mihael Peterka, gostilničar v Moravčah, Marija Poznič na Viču, Mira dr. Tombakova v Mariboru, Jože Jager v Šentvidu, Ignac Pučko, sodni uradnik v p. v Veržuju, Janez Zorko v Oerkljah ob Krki, Ana Mravljec, roj. Mušič iz Vikre, Valentin Grabec, upok. na Ježici in Darinka Ošlak, roj. Jošt na Reki.

Proračun Zavoda za socialno zavarovanje LR Slovenije znaša za to leto nekaj nad 20 milijard din.

Dr. Ferdo Kozak, sed. podpredsednik ljudske skupščine LR Slovenije je bil ob svoji 60 letnici odlikovan z Redom dela 1. stopnje. Dr. F. Kozak se je v slov. kulturnem in javnem življenju uveljavljal kot pisatelj, publicist in urednik. Med drugim je napisal enodejanko "Komedija", dramski deli "Lepa Vida", ki je po letu 1945 izšla pod naslovom "Vida Grantova" in komedijo "Peter Klepec". Svoja esejistična in publicistična dela je objavil v knjigi "Članki in zapiski". Dr. F. Kozak je bil 1933 med ustanovitelj levičarske revije "Sodobnost", ki je v Sloveniji širila pod njegovim uredništvom kulturni boljševidem. Kot znano so v tej reviji sodelovali tudi Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Boris Ziherl, Jože Vilfan, Prežihov Voranc, Miško Kranjec, Ciril Kosmač in drugi. Komunisti so v pozdravnem članku dr. F. Kozaku za 60 letnico sedaj sami zapisali, da je "Sodobnost" svojo nalogo v celoti izpolnila. Zadnja leta je bila pravzaprav legalno glasilo slovenske komunistične partije in je kot taka prispevala ogromen delež k razvoju revolucionarne misli med Slovenci. Tako komunisti sami priznavajo, da spada dr. F. Kozak med glavne stebre slov. kulturnih boljševidov, ki so pripravljali komunistično revolucijo in nesrečo, v katero so pahili slovenski narod.

Komunistične oblasti v Sloveniji so znova zvišale davčne obremenitve. Razna podjetja so ocenili za odmero davkov tako visoko, da novih davčnih dajatev nikakor ne zmorejo več in morajo iti v konkurz. To se je zgodilo n. pr. z občinskimi mlinom na Muri v Krogu pri Murski Soboti. Do lani so bila osnovna sredstva v tem mlinu o-

Buenos Aires

Pozdrav novodošlim Slovincem

V letu 1954 je prišlo v Argentino veliko Slovencev. Zapustili so svoje domove, domovino ter prihleti preko morja k svojim v daljnji svobodni svet. Prišli so: žene k svojim možem, matere k svojim otrokom, bratje in sestre k svojim dragim. Po dolgih letih nasilne ločitve so se zopet združile družine in zaživele srečno življenje.

Vsem novoprišlim Slovincem iz domovine je Društvo Slovencev v Buenos Airesu priredilo pozdravni popoldan na pustno nedeljo na slovenski pristavi v Moronu. Društvenemu povabilu se je odzvalo lepo število novodošlih družin, tem se je pa pridružilo precej slov. novonasteljencev v Argentini. Topel pozdrav jim je hotel izreči predsednik DS g. ing. Albin Mozetič, a je bil v zadnjem trenutku uradno zadržan. Zato je pozdravne besede na vse lani prispele rojake iz domovine v Argentino naslovil društveni tajnik g. France Pernišek. V imenu DS jim je iskreno čestital, da so po tolikih letih trpljenja in ponižanja postali spet svobodni ljudje ter se zopet združili s svojimi dragimi. Namesto zadržanega g. direktorja slov. dušnih pastirjev v Argentini g. Antona Oreharja, je sporočil njegove pozdrave in pozdrave slov. dušnih pastirjev v Argentini zbranim novodošlim družinam g. Jože Jurak, nam. direktorja slov. dušnih pastirjev v Argentini. Povdarjal je, da samo slov. duhovnik ve, kolikšno je bilo trpljenje slov. mož, ki so bili nasilno ločeni od svojih žena in otrok. Sedaj je Bog zopet združil te razbite družine. Na žene in matere pada sedaj velika dolžnost, da bodo znale dobro vzgajati svoje otroke v neslovenskem okolju, da jih bodo ohranile narodu in veri. Z leti bodo gotovo utonili v tujem narodnem okolju, a v njem naj bodo poštene in delavni ljudje, ki bodo ohranili vero svojih očetov, in ne bodo delali sramote narodu, iz katerega so izšli. V imenu družinskih očetov in družinskih članov se je zahvalil vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da so družine mogle priti sem, g. dr. Julij Savelli. Izražal je veselje, da so številni družinski člani po tolikih letih trpljenja, pomanjkanja in strahu, danes med nami v svobodnem svetu, kjer so zopet zaživele srečno in človeka vredno življenje. So težave, ponekod tudi materialnega značaja, a vse to bo prešlo ob dejstvu, da je za vse, ki so bili doslej nasilno ločeni toliko let, sedaj življenje zopet za dobilo pravi smisel. V imenu novodošlih družin in njihovih članov je ponovno iz-

cenjena na 500.000 din. sedaj so jih pa ocenili kar na 5 milijonov dinarjev. Mlin je vreden kvečjemu 800.000 din. Zvezni zavod za statistiko in evidenco je izdal Statistični letopis FLRJ za leto 1954. Predgovor je napisal direktor tega zavoda Ante Novak. Statistični letopis je izšel v 4.000 izvodih ter stane v knjigarnah 800 dinarjev.

Na sestanku plenuma sindikata uslužbencev državnih ustanov je predsednik centralnega odbora Marijan Vivoda omenjal, da je v pripravi zakon o državnih uslužbencih.

Slovinci v Argentini

rekel zahvalo Društvu Slovencev, g. direktorju Oreharju in Mednarodni izseljenjski komisiji, da so ločenim družinam omogočili prihod v Argentino, kjer so zaživele znova srečno življenje. Svojo zahvalo je zaključil z ugotovitvijo: Ladije, ki iz Evrope vozijo sem, vozijo in bodo vozile tudi nazaj. To upanje živi v vseh."

V prijateljskem razpoloženju so nato novodošle družine s svojimi člani preživele lep nedeljski popoldan v družbi novih slovenskih naseljencev v Argentini. Ob pogrnenih mizah ob dobrem prigrizku ter pustnih krofih ter hladni pijači je vse prehitro minil čas, ko se je bilo treba zvečer vrniti domov.

Sv. maša za rajnega ravnatelja Bogumila Remca bo v nedeljo 6. marca t. l. ob 10.15 uri dopoldne na Belgrano.

OSEBNE NOVICE

Poroki. V soboto dne 19. februarja sta se poročila v župni cerkvi v San Fernandu g. Danilo Hrast iz Kobarida in gđ. Marija Krajnik iz Beneške Slovenije. Poročne obrede je opravil g. Vinko Flek. V ponedeljek dne 21. februarja t. l. sta si pa obljubila zakonsko zvestobo g. Peter Rant iz Kranja in gđ. Regina Lesar iz Brezje. Poroka je bila s poročno mašo ob 11. uri dop. v baziliki sv. Jožefa na Floresu v Bs. Airesu. Imel jo je g. direktor A. Orehar, ki je mladi par tudi poročil. Mladoporočencema sta bila za priči: nevesti njen oče g. notar Jože Lesar, ženinu pa njegov oče g. Janko Rant. Obema paroma želimo ob vstopu v novo življenje vso srečo in obilo božjega blagoslova!

† Marija Draksler. Iz Evrope je prišlo sporočilo, da je 4. februarja zaspala v Gospodu Marija Draksler, stara 66 let v Marčičah, kjer je bila pokopana ob ogromni vdeležbi. Tukaj žaluje za njo hči Marija por. Grohar (ki je sedaj gosposinja v župnišču sv. Jožefa). Maša za rajno bo v nedeljo 27/2 ob 6.30 v Lanusu.

† Franc Grbec. Iz Loškega potoka je dospela vest, da je 3. febr. umrl Franc Grbec, star 92 let. Zapuščila doma 1 sina, en sin je bil ubit, tukaj so trije sinovi in ena hčer. Maša za rajnega bo v nedeljo ob 9 uri v Lanusu.

San Fernando

Slovinci iz San Fernanda in okolice so se poslovili v soboto 12. II. zvečer od g. Vinka Fleka, ki je bil kaplan v San Fernandu skoro 3 leta. Poslovnili večer je bil v prostorih "La Marina". Na njem so se zbrali v velikem številu zlasti Primorski Slovenci.

G. Fleku je najprej govoril za slovo g. G. Flek se je vsem rojakom prisrčno L. Milharčič. Zahvalil se mu je za vse delo, ki ga je opravil v korist tuk. Slovencev v pevske in narodnem pogledu. Za njim je mala in simpatična Branka Modrijančičeva občuteno deklamirala odhodnico. Pesem za slovo je brezhibno deklamiral še Gregor Milharčič, nakar sta deklici Branka in Špelca izročili g. Fleku spominsko darilo tuk. Primorskih Slovencev.

PRAVNA POSVETOVALNICA "SVOBODNE SLOVENIJE"

Vprašanje: Za gradnjo stanovanjske hiše sem najel posojilo, ki je bilo vknjiženo. Dogovorjene so bile 15% obresti na leto, ki se pa smejo povišati na 20%, ako bi jih pravočasno ne plačal. V rešnici sem na ta način plačal posojilo dajalcu v nekaj letih na obrestih že toliko, kakor znaša tri četrtine posojene glavnice. Ker posojene glavnice plačati ne morem, sem prisiljen plačevati obresti še v naprej. Ali smem zahtevati od posojilodajalca, da mi obresti zniža, oziroma ali ga lahko k temu prisilim po sodišču?

Odgovor: Ob sklepu posojilne pogodbe moreta posojilodajalec in dolжник dogovoriti višino obresti, ki se jima zdi primerna. Vi ste se zavezali plačevati silno visoke obresti, ki jih je smatrali po zakonu za oduške. Na vsak način ste upravičeni zahtevati od upnika, da Vam obrestno mero zniža; ako pravočasno tega ne bo hotel storiti, vložite zoper njega tožbo. Sodišče bo obresti znižalo na letnih 12% in bo Vam dovolilo, da po tej višini obračunate vse do sedaj plačane zneske. Pred nedavnim je namreč v podobni pravdi izšla sodba vrhovnega civilnega sodišča, ki je ugotovilo, da so oduške vsake obresti, ki znašajo več kot 12% na leto.

zahvalil za to pozornost. Povdarjal je, da je bil v času svojega službovanja v San Fernandu vedno srečen, kadar je bil v družbi Primorskih Slovencev. Vse je naprošal naj lepo nadaljujejo započeto delo pri pevske zboru Soča, naj se udeležujejo slov. maš in v vsem podpirajo njegovega naslednika, nov. slov. dušnega pastirja g. Dejaka. Obljubil je, da se jih bo spominjal tudi na svojem novem službenem mestu v Belgiji in Holandiji, kjer bo deloval zopet med Primorskimi in Beneškimi Slovenci.

Ob petju slov. narodnih pesmi je prehitro prišel čas, ko se je moral g. Flek posloviti. Vsi so se mu ponovno zahvaljevali za vse njegovo delo med njimi. Želeli so mu tudi srečno pot in mnogo uspehov v Belgiji in Holandiji.

Lanús

V nedeljo je bil občni zbor Olepševalnega društva Slovenska vas. Predsednik Nace Glinšek je podal poročilo, iz katerega je razvidno, kako ogromno in koristno delo je odbor izvršil. Sedaj ima vas že 14 kvadrat ploščina in se pride po trdih tleh že do cerkve, do tramvaja in še malo, pa bo tudi po trdem moči priti do kolektiva, ki gre v Lanus.

Za novega predsednika je bil izvoljen Slavko Reven, kateri bo tradicijo neumorne delavnosti peljal naprej.

Vsi sosede hodijo občudovat Slovensko vas, ter jim je postala priljubljena točka za nedeljske sprehode.

40 urna dnevna pobožnost za faro sv. Jožefa bo 3., 4. in 5. marca. Za Slovence bo molitvena ura od 14. do 15. za žene in dekleta, od 15. do 16. za otroke in od 19.30 do 20.30 ure za vse skupno. Molitvena ura k prvemu petku bo torej pol ure prej kot navadno. Prvi petek bodo po končani maši še pol ure slovenske molitve.

NARTE VELIKONJA

Višarska polena

"Ušla!" je v zadregi dejal Matijec. "Kaj jaz vem, kako se je iztrgala!" "Zdaj snubi! Da se ti bo smejala!" mu je šlo po mislih, ko je stopil v hišo ter še zmerom slišal krlhki smeh France za seboj.

"Krava mu je ušla!" je dejala veselo tasto, ki je sedel na ognjišču.

"Kako naj dirjam za njo!"

"Saj res!" je dejal Mohor.

Matijec je sedel k ognjišču; tesen občutek osramočenja in nerodnosti mu je legel okoli srca.

"Zdaj snubi!" se mu je rogal plamen na ognjišču. "Kako se bo smejala! Še krave ne znam prignati nazaj!"

In mu ni bilo obstanke na mestu. V ušesih mu je živel krlhki smeh France vdove, ki mu jo je snubil stric Matevž in ki ni razumela, kaj se spodobi.

5.

Klančar se je pred svojo kočjo ustavil z Blaževimi sanmi. Na kupu dračja je bil ovčji kožuh in iz njega je gledala spredaj brada, zadaj so visele noge.

"Ali boš mogel, Blaž?" si je dihal v pesti. "Če boš mogel vstati? Daj! Kar noter stopi, zakuril bom in pogrel krompir, da si opomoreš. In za napretek ga boš potegnil, da se ogreješ. Kar imam, pa vzemi!"

"Kako si dober!" je dejal Blaž, na pol omahniši s sani. "Kaj bi bilo, da te ni Bog prinesel v gozd!"

"Ali ti zdaj spet večkrat pride? Ta slabost?" je pomagal Blažu v kočjo. "Če ti večkrat, potem bi ne smel več sam v gozd!"

"E, slabost pride, preden se zaveš!" je prikimal Blaž. "Stari križi se lomijo radi! Pa saj to ni hudo! Jaz vidim svetnike, ko padem. Čudno muziko! Sam sveti Peter je bil pri meni. Vem, to je bolezen, a ni huda bolezen. In stari križi, stari križi, Klančar!" je zamišljeno, s trpkim nasmehom strmel predse Blaž.

"Stari križi? Pa jih podpri! To je samo od stradeža, tiste prikazni in slabosti. Tale krompir imam. Bog ga nama je zabelil!"

In je postavil predenj skledo krompirja v oblicah.

Iz izbe je bilo slišati droben glas otroka.

"Ali ga slišiš? Janezek!"

Klančar je vteknil krompir v usta ter po prstih stopil po otroka.

"Tiho, Janezek, tiho, da ne zbudiš mame. Na, vleci!" Pograbil je peso v kotu, odrezal košček ter ga zavil v cunjico.

"Na, vleci in tiho bodi, mama je bolna!"

Tisti hip je vstopil Matijec. "Sam gospodinjši, Klančar?"

"I no, sam? Vsi! Janezek se največ pri hiši ukazuje." In je položil otroka na cunje ob ognjišču. "Tako je; drugod imajo otroci cukar in mosljo in pestunjo, pri meni odpravi vse to kos pese. In je dobra in otrok vleče, da je veselje. Glej ga, kakšen je! Vse se je pri nas spremenilo, odkar ga imam. Deset let smo čakali, celih deset let. Pa ga je Bog dal!"

Glas se je možu tresel, ko je s svojo žuljavno desnico šel preko otrokovega čela.

"Čisto vse drugače je, odkar ga imam!"

"Kaj pa Meta? Ali je boljša?"

"Zdravnik je dejal, da bo že boljša! Na pomlad. Tudi ni bila šala! Vsi smo mislili, da bo umrla. Sedemtrideset let ima! In vseh deset let je jokala po cele noči, če mene ni bilo. Od strahu, tako je je bilo strah!"

"Od strahu, praviš. In zdaj?" je postajal Matijec radoveden.

"Zdaj ne več!"

"Janezek ji ne more pač nič pomagati!"

"Kdo razume žensko!" se je smehljaj Klančar.

"In zdaj da je ni, praviš? In ne joče več —" je vpraševal Matijec in čudno skoraj užaljeno samoljublje je zvenelo iz njegovega glasu.

"Nič več! Pst! —" je poslušnil v

izbo. "Mislim sem, da kliče! Če je zbu-jena, ne pusti otroka iz izbe!"

"Da se ne prehladi!" je nekam osorno pristavil Matijec.

Blaž pa je počasi drobil krompir ter kimal.

Nastal je za hip molk.

"Krompir jeste, v oblicah!" je nerodno spet začel Matijec čez čas. "Neza-beljenega! Da bo bolj dišal, pošilja Franca tole. Pa ne se ji zahvaljevati. Ne vidi rada in se ji boš zameril!" je z zavvedno dobrohotnostjo in pokroviteljsko lagal Matijec. Sam je bil iz bahavega usmiljenja kupil slanino v štacuni. "In če še nimaš mleka, mislim, da ga bo Franca rada nekaj dala, samo da bi kdo prišel ponj," je obljubljal. "Če ji jaz porečem, ga bo dala!"

"Jaz ti ga bom pa nosil!" se je ponudil Blaž. "Življenje si mi rešil."

"Kakšni ste ljudje! S samo dobroto me mislite zagrniti!" se je branil Klančar ter drobil dračje z Blaževih sani na ogenj. "Vrnil ti ga bom, Blaž!"

"Kaj boš vrnil?"

"Dračje!"

"In ti bi za lastno dobroto vračal?"

"Vrnil ga bom! Na tvojih saneh sem ga pripeljal in ti si ga nabral. Zase si ga nabral!"

Ogenj je veselo prasketal, da so odmikali kolena, ko je začel plamen lizati okoli kotliča na vengah. Matijec je otresel ogorek, ki mu je padel v nedrje.

"Za vse raste!" je modroval Blaž. "Za vse raste!"

"Slabo imaš, ko imaš ogenj na tleh. Včasih je Meta sanjala o štedilniku. Ko je bila še mlada —"

Matijec je sredi stavka premolknil, kakor da se mu je zaletelo. Nečesa se je spomnil in tudi Klančar ga je začuden pogledal. V zadregi sta si zrla samo za kratek hip v oči. Nato se je Matijec spet zavedel svoje dostojanstvenosti: gruntarjev sin, ki ima denar, je sedel pred bajtarjem, a ni našel prave besede.

"Zdaj pa, ker sta že tu, še požirek tepkovca!" se je zavedel Klančar ter postavil pred nju lonček žganja. "Nobenega kozarčka nimam."

"Samo, da ima dno!" je pritrdil Blaž, ki je bil že ves oživel. "Če ne prelivaš, ti drži vonj! Pa mi res ni manjkalo drugega kakor jesti, čisto sem si opomogel!" In je mlasknil z jezikom. "Kapljica pa vredna gospodarja!"

"Tisto noč sem jo kuhal. V lopi, tam zunaj. Ženske so me bile pregnale. Sedel sem zunaj in jo skuhal prvič, nobene od nikoder. Vsaj pogledati! Nič. Pa sem jo prekuhal drugič — tak sem bil kakor na trn naboden! Nič. Od nikoder nobene. Samo iz izbe v kuhinjo, iz kuhinje v izbo, iz kuhinje po drva. K meni nobene. 'Naj bo, četudi je je manj', sem dejal in sem jo prekuhal v tretje. Da, tretje! Ali veste, da sem bil že v tram zarezal dan, mesec in leto od —?"

SLOVENC I P O S V E T U

USA

Nova slovenska knjiga. Za novo leto je izšlo v Clevelandu v založbi Slovenske pisarne najnovejšo delo pisatelja Karla Mauserja **Večna vez**. V isti založbi je izšel lani od istega pisatelja njegov Pšenični klas ter dramatizirana izdaja njegovega romana Kaplan Klemen. Najnovejši Mauserjev delo Večna vez obravnava problem zakona. Je to povest ameriškega slovenskega staronasteljca, ki je že pred prvo svetovno vojno zapustil domovino ter se je skoz ameriške rudnike in tovarne prerinil do lastne farme v Madisonu nedaleč od Clevelanda. Kot vsa prejšnja Mauserjeva dela odlikuje tudi to lep in močan jezik. Obsega 89 strani in stane en dolar. Naslovno stran je napravil akad. slikar in kipar France Gorše.

Igralci Slovenske moške zveze so v nedeljo 30. januarja uprizorili zgodovinsko igrjo "Dekle z biseri".

Člani Slovenskega odra so tudi letos igrali za Ligo. Na oder so postavili Lipahovo komedijo "Glavni dobiček", v kateri je nastopil tudi pisatelj Karel Mauser z gospo. Igrali so pa še: Pavle Intihar, Milan Dolinar, Milko Pust, Martina Gazvoda, Anica Hočevar, Anica Stergarjeva, Stane Grdin in Iloška Nemec.

Poročila sta se v Clevelandu Jože Bojc in Poldi Žitnik.

V Clevelandu je bil Rev. Viktor Tome kot kaplan prestavljen iz fare sv. Vida v faro sv. Kristine, rev. Viktor Cimper-

man pa iz fare Marije Vnebovzete v faro sv. Vida.

Nečak pokojnega škofa Trobeca Jože Trobec, svetnik škofije v St. Cloudu je bil imenovan za monsignorja. Novoimenovani monsignor je bil rojen v Polhovem gradu in je prišel v Ameriko pred 50 leti. Za duhovnika je bil posvečen l. 1915.

Iz domovine sta prispeli gospa Viktorija Vrtačnik s sinovima Marjanom in Božidarjem k soprogu Alojziju Vrtačniku. Prav tako pa gospa Danica Sfiligoj k soprogu F. Sfiligoju.

Trije mušketirji

O Titovem obisku v Indiji smo poročali. Še bolj obširno so pisali o njem razni svetovni listi, ki so svetovni javnosti povedali zanimive reči. Tako med drugim, kako je bil jugoslovanski rdeči maršal radodaren v Indiji in Burmi ter je delil dragocena darila bogatim maharadžem istočasno, ko so morali ljudje v Jugoslaviji sredi najhujše zime zmrzovati, ker ni bilo premoga in trpeti pomankanje najosnovnejših življenjskih potrebščin.

Poročilo o Titovem prihodu v Indijo je objavila tudi svetovno znana ameriška politična revija "Time". Ker je zanimivo, ga v prevodu objavljamo v celoti:

"Mušketirji. Nevarna mrzla vojna je ustvarila svojo lastno verzijo Treh

mušketirjev, neenako trojico, ki čuti potrebo, da deli med seboj svojo osamljenost. Jugoslovanski maršal Tito, indijski Jawaharal Nehru in burmanski U Nu, imajo kakor to tudi neki vodilni jugoslovanski diplomat, "enake poglede na sedanji mednarodni razvoj..."

Zato je bilo pač neizogibno, da taki trije tovariši pridejo skupaj in se spoznajo. Pretekli teden se je pričelo predstavlanje. Varljivo, trdoglavni maršal Tito je poleg svojih svetlečih uniform vzel s seboj tudi spremstvo 50 Jugoslovancev in osem tovornih avtomobilov druge robe, da postane prvi poglavar evropske države, ki je obiskal Nehrujevo Indijo. Burmanski U Nu je končal zadnjo rundo govorov v komunistični Kitajski in hitel domov v Rangun, da bo pravočasno tam kot gostitelj Tita v Burmi.

Medalje žvenketajo. Ko je maršal Tito zaplul v bombajsko luko na "Galeb", so ga spremljali en bivši italijanski poselagač min, trije indijski in dva jugoslovanska rušilca. Tito, v svoji sivi maršalski uniformi z žvenketajočimi medaljami na prsih, se je priklanjal na vse strani, ko so ga zasipali s šopi rož. V svoji revni angleški je ponavljal: "I like" (Všeč mi je to).

Strogi prohibicijski zakon bombajske države so ukinili za Tita, da je mogel s svojo družino izkrcati whisky in vino. Pred posebnim vlakom dvanaestih vagonov z dvema lokomotivama, ki je vozil goste 850 km daleč v New Delhi, je vozil drug vlak, da je preskušal progo. Na rdeči preprogi stoji sta tam pozdravila Tita Nehru in indijski prezident Prasad. V zmešnjava motnih povork, polo iger, priprav na lov na tigre in med klanjanjem uličnim množicam sta maršal in indijski predsednik razpravljala o zadevah "velike važnosti". Titova veja "neodvisnega komunizma" silno privlači indijske intelektualce, ki sovražijo kapitalizem, verujejo v državno vodstvo in gojijo željo, da bi kje obstajala kakšna prijetna oblika komunizma. Nehruja tudi privlači Titova spretnost, da je ostal ločen od zapada, čeprav je odvisen od njega.

Tito in zverine. Ko je končal svoj obisk v Burmi in se nato ponovno oglašil v Indiji, je končno Tito na "Galeb" odplul iz pristanišča Kočin proti Jugoslaviji, nazaj za železno zaveso. Poleg drugih daril so ga posebno trgovsko ladjo naložili za rdečega maršala tudi cel zverinjak: mladega slona, udave in druge kače, leoparda, tigra, ptice in drugo zverjad.

- PORAVNAJTE NAROČNINO! -

PAKETE ZA EVROPO

vsake vrste, kakor tudi zdravila, najbolje in najceneje pošilja
Zdenka Kalečak
Monte 2049 - dvorišče - Bs. Aires
dnevno od 14-19 ure, ob sobotah od 9-12 ure
Pismena naročila, kakor tudi denar pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na
ZDENKA KALEČAK - Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani. Paketi prišpejo v roku 20 dni.

Marsikdo še ne ve...

...da bodo imela **POTNIŠKA LETALA BODOČNOSTI** obliko cigare, se bodo dvigala od tal naprično ter jih bodo imenovali "koleopterji", je na zborovanju nemških letalskih strokovnjakov v Duisburgu objavil ing. Zborowski. Koleopterje bodo gnali reakcijski motorji.

CERKVENI OGLASNIK

Odbor prvih sobot v Clevelandu je sedaj razposlal blizu 5.000 vabil škofa dr. Rožmana za skupno pobožnost petih prvih sobot 1955, za častno zadoščevanje brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Pobožnost prvih sobot se je začela s prvo soboto v februarju. Kdor škofovega vabila ni prejel ali v februarju ni mogel začeti pobožnosti, naj se pridruži tej vesolovski duhovni akciji kasneje. Glavno je, da opravi pobožnost petih zaporednih prvih sobot v tem letu. V nedeljo dne 5. junija t. l. bo škof dr. Rožman na skupnem romanju k Materi božji v Clevelandu ponovno slovesno posvetil ves slovenski narod brezmadežnemu Marijnemu Srcu.

Za pobožnost prvih sobot je škof dr. Rožman sestavil tudi globoko zasnovana premišljevanja. V premišljevanju za II. soboto dne 2. III. govori o Materi božji. Zaključuje ga z besedami:

"Žalujemo zaradi naših padlih in pomorenih rojakov, sorodnikov, bratov, sinov. Boli nas nečloveška in kruta div-

Slovenskim gostom in turistom

se priporoča
RESTAVRACIJA IN GOSTILNA "LA VENETA"
O'Connor 401 - S. C. de Bariloche

DOBRA HRANA IZREDNO SOLIDNE CENE

Benjamin Kasa in gospa

Dr. Jože Ermenc

Billinghurst 97/A, Dpto D, Capital
Tel. 62-7213

Ordinira vsak terek, četrtek in soboto od 4. do 6. ure pop. za ženske bolezni in kirurgijo, druge dneve pa po predhodnem telefonskem sporazumu.

CLINICA MEDICA - Enfermedades de la Infancia
RAYOS X - Laboratorio Clínico

Fisioterapia - Nebulizaciones - Electrocardiografía - Etc.
RADIOGRAFIAS A DOMICILIO
Especialidad en las enfermedades internas y de niños

Dr. Milan Babic
Dr. Mateo V. Jelich

Avenida RIVADAVIA 3729

T. E. 88 - 8239

Horario: 9-12 y 15-20. Asistencia permanente a domicilio

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:

Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 451275	

jost, s katero so jih morili. Toda, da so jim s tako mučno smrtjo, odprli nebesa, to ni nesreča. Skozi silno trpljenje, razmeroma kratko, so šli v božje naročje, kjer so večno srečni, tako upamo. Pri voščimo jim; čeprav smo žalostni, smo tega vendar veseli in se Bogu za to zahvaljujemo. Nesrečni pa so tisti krivi, ki so brezsrčni in podivjani mučili in pobili naše drage. Težko krivdo so si nakopali pred Bogom, vnebovpjioči so njih grehi. Ti grehi bi nas morali boleti; zaradi žalitev Boga bi morali žalovati, kakor Marija. Za Jezusom je tudi Marija pod križem ponavljala: "Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!" Ponavljajmo tudi mi z Marijo to prošnjo umirajočega Jezusa: Odpusti jim, spreobrne jih, ki so v sovraštvu zaslepljeni naše drage pomorili. Če bomo tako prosili in z molitvijo vračali sovražnikom, tedaj bo naša bolečina Marijini podobna in bomo nam v zveličanje, grešnikom pa v spreobrnjenje."

(V zvezi s tem premišljevanjem molimo žalostni del rožnega venca.)

OBVESTILA

Izlet Družabne pravde v ned. 6. marca. Zbirališče ob desetih ob obali v Tigre. Vožnja po Rio Capitan na otok Hiawatha stane \$ 2.10 v eno smer. Za hrano in pice bo poskrbljeno, lahko pa jo prinesete s seboj. Vabljeni člani DP in njeni prijatelji. Odbor.

Dr. LOJZE BERCE

kirurg in zdravnik Instituta za prebavne organe in jetra, ordinira vsak terek in četrtek od pol šestih do osmih in ob sobotah od treh do šestih popoldne v kliniki Once,

RIVADAVIA 3434, CAPITAL
Roentgen in laboratorij

Telefon ordinacije 62-5004.
Telefon za nujne slučaje 71-0171

GORIŠKA IN PRIMORSKA

(Nadaljevanje z 2. strani)

bora za obrambo vere in domovine v Nadiških dolinah" izdali naslednji letak:

"Dne 26. junija je umrl v rodnem Trémunu, v sovodenjski občini, msgr. Ivan Trinko, ki je bil nad 40 let profesor v videmskem nadškofijskem sementišču. Dne 30. junija je bil pogreb, ki ga je v štirih dneh organizirala duhovščina iz Nadiških dolin in ki se je spremenil, kakor je vsem znano, v surov slovansko-komunistični shod. Med cerkvenim obredom je bil dovoljen vohod v cerkev v nemem s trakovi jugoslovanske trobojnice, ki jih je dčila rdeča zvezda. Ta pogreb je bil očitna manifestacija čustvovanja duhovščine nadiških dolin in pravi izraz pokojnikov delovanja, ki se je rad imenoval Zamejski.

Najvišja deželna oblastva, cerkvena in politična, so prišla peš v Trémun, da bi izkazala zadnjo čast pokojniku! Prebivalstvo dolin pa je bilo odsotno in je ostalo doma pri vsakdanjem poslu. Zakaj pa ni naše ljudstvo izkazalo poslednje časti msgr. Trinku? Ker ni kot deželni poslanec ničesar storil za svoje doline in

je s svojo vzgojo skvaril najljubše venec. Dokazuje prinašamo v prilogi. Sodba, ki jo ima naše ljudstvo o msgr. Trinku, je tale: Bolje bi bilo za vero in domovino, da bi se ne bil rodil!

Bog naj se usmili njegove duše in naj spravi naše duhovnike zopet na pravo pot, v korist veri in miru našega ljudstva.

Cerkvena in civilna oblastva naj upoštevajo težak verski in politični položaj, ki čedalje bolj zori v naših dolinah, in naj odločno ter hitro ukredujejo, da bi v naših dolinah ne prevladala protiverska in protinarodna gibanja!"

Tej spomenici so varuhi vere in domovine v Beneški Sloveniji priložili seznam 15 duhovnikov; za vsakogar navajajo njegove protiverske in protidržavne zločine. Največji zločin enega izmed njih naj bi bil, da je ob neki priliki izjavil: "Najprej sem se rodil kot Slovenec in pri krstu sem postal kristjan". Kot zadnji je naveden v prilogi novi župnik v Šempetru Slovenov, č. g. Francesco Venutti, o katerem pravijo tole: "V Šempetru ga smatrajo za tujca in gosta v hiši drugih. Je branilec slovansko-komunističnih duhovnikov."

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336 Tel. 76 - 9160
pol kvadre od Cabilda 2300

Sporočamo vsem slovenskim strankam, da je zaradi počitnic trgovina zaprta od 14. februarja do 26. februarja.

Za eventualna nujna popravila - prosimo, - pokličite po telefonu.

Zlatarna in urarna
BOYU

Kaj vem, kaj mi je bilo! prekuhal sem jo v tretjič. Sama moč je je, kar v žile plane. In sem že rekel, da jo nalijem v četrtič. Taka bi bila, da bi bila lopo odnesla! In bi jo bil kuhal četrtič! Kajne, Janezek, da bi jo bil! 'Sina imaš! je privihrala Predivka in sem dejal: 'Hvala Bogu za Janezka!' sem dejal."

Klančar je sedel sklonjen predse ter govoril bolj zase kakor drugim. Matijeec je z nerazumljivo nejevoljo poslušal, Blaž pa skrivaj obrisal solzo ter pil tepkovec, ki bi bil prekuhan četrtič, če ne bi bilo Janezka pravi čes.

"Hvala Bogu, pa je le!" je tlesnil Klančar otroku v zibelki. "Nikoli še nisem videl take zarje kakor tisto jutro! In zdaj fant že vleče peso kakor cigaro!"

"Naj ti bo v veselje!" je s čudno bolestjo dejal Blaž, postavil lonček na tla ter se trpko zamislil v ogenj. "Naj ti bo v veselje, Klančar! Kaj pa ti, Matijeec?"

Matijeec je nerodno premikal noge na pručici ter ni našel prave besede. Da bi zakril zadrego, je segel po lončku ter potegnul, kakor da ni slišal vprašanja. V njem se je kuhala nejasna mešanica najrazličnejših občutkov. Skoraj, da je privoščil iz neznanega vzroka Klančarju vso njegovo bedo in siromastvo ter mu bil nevoščljiv za sina. In ženo! Da, ženo! In tudi njej je privoščil vso stisko. Daljen spomin ga je grabil za srce in sredi nerazumljive in nedoločne škodo-

željnosti mu je gorela vroča želja, da bi na kakršenkoli način pomagal Klančarju, mu izkazal dobroto. In če bi še raziskoval to željo, bi bil našel, da ni brez bahavosti.

"Dober je," je postavil lonček na tla. "Prav res!" se je zavedel iz svoje žalosti Blaž.

"Kar izpijta, kar izpijta!" je ponujal Klančar.

"In Janezku ga ne daš!" je učil Matijeec.

"Bog varuj! Za takegale je strup. Ne raste!" je resno razmišljal Blaž. "Daj prilij rožmarinu, pa ti usahne."

"Saj ga tudi ne bo, tega že ne!" se je namuzal Klančar. "Dobro, da sem si jo izmislil. Shranim ga, ko bo star dvajset let, naj ga pa poskusim!"

"Prestar bo!"

"Kaj prestar! Moj oče ga je hranil od svoje poroke do srebrne. In je bil kakor živo srebro. Petindvajset let. Stari Poljanec je umiral, pa še ni napravil testamenta. Da ga bodo pripravili k moči, so rekli. Grunt bi bil šel, ker je bilo osem otrok. In je naš tepkovec rešil Poljančev grunt. In za vse otroke je preskrbljeno po pravici. Pa je napravil testament, in ko je rekel zadnje besede, je umrl. Kakor bi bil odrezal, prej pa se je mučil tri dni in tri noči in ni mogla duša nikamor."

"Za vsako bolezen najdeš zdravilo!" je hitel Blaž ter spet segel po lončku.

"Ali je prazen? Čakajta, čakajta!"

Še preden se je vzdignil, je stala na pragu Franca.

"Ali ni pri Vas Matijca?"

"Tu je!" je potrdil Blaž.

"Otroka varuje."

"Saj ni res!" se je sramoval Matijeec in kri mu je bušnila v glavo.

"Ker svojih nimam!" je nadaljeval Blaž. "Pa bi jih lahko že imel!"

"Prav res!" je potrdil Klančar. "Škoda ga je in prav zadnji čas je, Matijeec!"

Matijeec je nerodno premikal noge ter brez besede strmel v Franco, ki je ravedovno stopila k otroku. Skoraj se mu je zamalo zdelo, da se Klančar šali.

"Čisto očetu je podoben!"

"Vidiš, vsi pravijo," se je smejal Klančar. "Vsi pravijo. Komu pa naj bo. Ali je tako čudno? Vsak otrok je podoben očetu!"

"Vsak, praviš" je zateglo vprašal Blaž.

"Da, skoraj vsak! Ali v hoji ali v obrazu ali v glasu. Če drugače ne, ko moli ali pa zakolne. Kri se ne da utajiti, takoj se spozna!"

"Da se ne da?" je spet vprašal Blaž. "Ti praviš, da se ne! O, če je to res! Hvala Bogu, če je to res!" je zamišljeno kimal, že ves ginjen od tepkovca in od neznane bolečine v srcu.

"Lep otrok!" se je obrnila Franca od otroka.

"Vse drugače je v hiši, odkar ga ima-

mo," je gorko ginjen čustvoval Klančar.

"In sem rekel," je znil Matijeec, ki mu je žganje tudi stopilo v glavo, "in sem povedal, da boš ti dajala mleka zanj, dokler se telica ne oteji," je zagnal ter se skoraj sam prestrašil svojih besed. Toliko samozvesti in ponižujoče dobrotnosti je zvenelo iz njih.

Franca je osupnila za hip, pogledala Matijca začudeno in neizrečen občutek jo je zbudil v srce. "Česa se Matijeec ne spomni. On, možakar, jaz pa se ne!"

"Blaž ga bo nosil!" je hitel, videč da Franca ne ugovarja. "Bomo že uredili."

"Samo pol litra!" je dejal Klančar. "S kameljami bomo mešali. Nekaj pa ima pri materi!"

"Le po liter hodi, Blaž, saj ga je njej tudi potreba. Kako bo pa rastle otrok, če nimate mleka," je kratko dejala Franca. Iz misli ji ni šel Matijeec, Matijeec, ki iz neznane ošabnosti in obzirnosti še nikdar ni ničesar sam ukrenil v hiši, objublja v njenem imenu mleko okoli! Nerazumljivo čustvo jo je obšlo.

"Začel bo, gospodariti bo začel," ji je šlo skozi možgane. "Da bi le res začel, pri pravem koncu začel," je vzdihnila. "Do zdaj se je držal, kakor da smo mu vsi premalo."

"Tineta še ni iz gozda!" je nadaljevala na glas. "Če se mu ni kaj primerilo? Sicer ni daleč in pot tudi ni slaba!"

"Tineta ni?" je planil Blaž pokonci.

"Da niso sani zanesle konji!"

"Pojdiva mu naproti, Matijeec!" je segel Blaž po kožuho ter stopil iz kuhinje za Franco.

"Kdo bo hodil za hlapcem!" se je o-tresel Matijeec. "Bo že prišel! Polenil se je in počasi vozi!"

Blaž in Franca ga nista več slišala.

Tisti hip je porabil Matijeec ter stopil čisto blizu h Klančarju.

"Na!" je izvlekel iz notranjega žepa. "Tu imaš, da vrneš Matevžu. In takoj mu vrni, da te ne odere. Sedem let mu ne odslužiš. Moj stric je, to je res; pa ga poznam. Takoj mu vrni. In če bo hotel, da mu delaš, naj plača rajši od tebi. In ne povej, da sem jaz posodil. Meni se za denar ne mudi!"

Kakor se je trudil, da bi zakril zadovoljstvo, kakor ga ima človek, če izkazuje dobroto nekemu, da ga poniža, vendar ni mogla tega premagati njegova želja biti dober in ne zbadljiv, odkritosrčno, od srca dober in pokroviteljsko žaljiv.

"Dobroto mi je storil! Ali mu naj jo takoj poplačam. Pogodila sva se," se je branil Klančar tudi ves zmeden od ne-nadne dobrote in tihega poniževanja.

"Ti dolg vrni in potem delaj!"

"Iz stiske me je rešil in telico sem obdržal."

"Le obdrži jo; tu vzemi, da ne vidiš. Ne maram, da bi videli. Vseeno je, ali ga imam jaz doma, ali ga imaš ti. Samo, da se Matevžu ne zapišeš. Ta bi te držal kot v kleščah!"

(Nadaljevanje sledi)